

**Promluva na svátek sv. Anežky Přemyslovny  
13.11.2015, katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha**

Liturgické texty: 1. čt: Jl 2,12-18; Žalm 103(102), 1-4,8-9,13-14,17-18a; 2. čt: 2.Kor 5, 20-6.2; Evangelium Mt 25,31-46

Anežko svatá! Věrná sestro svaté Kláry, přicházím k tobě stále častěji, ale v tento den klepu na bránu tvého kláštera pokaždé. Stojím před tebou se zmučenou myslí, protože vidím, co se děje. Zároveň ovšem s jistotou, že mě potěšíš, sestřičko milovaná. Kdo jiný by mi mohl poradit, když se trápím pro stav tvé země, dcero přemyslovská.

Vím, co tě trápí. I mne to trýznilo, když jsem žila mezi vámi, a vidím to stále, protože jsem mezi vámi i teď, ba právě teď. Navíc, není to nic nového. Všechno už to bylo.

Královno česká v dobách nejtvrděších. Je mi jasné, že mě zas pošleš, abych mluvil ke tvé zemi, své vlasti. Vždyť ale víš, že nechci být prorokem, nejsem pro to vybaven a vůbec nechci být viděn a ze všech stran prohlížen. Toužím po tichém ústraní pro své stáří. Taky vím, co by mě čekalo. Moje slova budou pro ně tvrdá, nechtějí je slyšet. Budu pohoršením pro jedny a za blázna pro druhé.

Jdi, neboj se, nebudeš vykládat své myšlenky, jen hlas mi propůjčíš. Jdi a vyříd' jim ...

Ano, má paní.

Lidé, Vaše Eminence, i vy jste konec konců člověk stejně jako ostatní páni biskupové, rektori či jiné dámy a pánové zvučných titulů.

To není lehké propůjčit hlas majestátu ticha, ve kterém tu stojí světice Anežka Česká. Není lehké číst v jejím sotva znatelném úsměvu a převést obsah jejího duchovního zrání, jak se zračí v jejím životě plném utrpení, kázně, obav a naděje, a současně i její plné poznání, jaké mají ti, kdo vidí ve světle Kristovy slávy, jak o tom píše sv. Jan ve svém prvním listu (srv. 1 Jan 3,2).

Je dost pozdě a máme málo času, ne teď, i když je večer a den se uzavírá, ale v příštích dnech. Nemáme čas, je třeba konat. Nemůžeme se radit, svolávat konference a létat po summitech. Nepřítel je tu. Armáda a muži čekají na povel. Místo toho komentujeme komuniké, vydávaná leda pro pobavení nepřítele. Máme být na stráž, ale diskutujeme, co vlastně hlídat. Vystoupí nějaký nedovzdělanec a pustí do světa, že na začátku Islámu křižáci hájili Boží hrob. Ještě štěstí, že je prázdný, napadlo mě. Ale postmoderní učenci se toho chytli už dávno a ten hrob pečlivě hlídají, protože přeci Bůh je mrtev, podařilo se ho odstranit a, hrůzo všech hrůz, kdyby vstal. Všechno už bylo. Pilát také dal hlídat Boží hrob. Chceme, aby byl a zůstal zavřený. Lepší by bylo, kdyby i ten hrob Boha nepřipomínal. Ne. Naší společnosti nelze svěřit hrob. Ve stavu, do kterého jsme se dostali, neuhlídáme ani kozí chlívěk, protože spíme tvrdším spánkem než Pilátovi žoldněři a také naše probuzení bude horší než jejich.

My máme rádi senzace a mnozí jsou nadmíru pověřčiví a také pokrytečtí. Hledáme hrob sv. Anežky, protože nám Papoušek z Roudnice vykrákal tajemství, že nastanou zlaté časy, až ho najdem. Na tom jsme skončili. Jsme líní a navyklí, že nám všechno spadne do klína. Že roudnický probošt vysvětloval, že Anežčin hrob a poklady se otevřou, až pochopíme, co řekla svým životem a ukázala tu svízelnou cestu ne ke zlatu, ale k míru mezi lidmi, to už nás nezajímá. To nemyslel vážně, to bylo tak pro ty hloupé věřící. My žijeme v jiné době, my víme, jak to bylo a jak to chodí.

Jak chcete chránit duchovní poklad národa, když ho vidíte v technologiích dobře prodejného zboží a mluvíte o nich s úctou jako o rodinném stříbře. Naopak ho ale nevidíte v příkladech národních patronů. Jak byste jinak připustili, že je špiněna jejich čest, a zakládali si na tom, jak pod pláštěm vědecké pravdy zpochybňujete jejich mravnost a podlamujete jejich autoritu? Jak propastné je přitom vaše pokrytectví? Vím jak. Je přesně tak hluboké jako vaše do nebes sahající pýcha, z níž spadnete až na dno oné propasti. Začínáte se vrtět. Teď tady do ní nespadnete, i když si říkáte, že přeháním. Nepřeháním. Když nám svatá Anežka, která dobře ví, že její další tělesné pozůstatky sotva kdy najdeme, pomohla právě přesně před rokem najít jiný hrob. Někoho, kdo ji ctil a zůstal věrný jí, sobě a této naší zemi a především Bohu. Jako by nám ukázala poklad svého vlastního hrobu, totiž úctu a věrnost Kristovu kříži. Ano, zajisté, mluvím o faráři Toufarovi. Je nám časově bližší a mohl by nám být srozumitelnější, než sv. Anežka vzdálená osm století. Když byly vyzdvíženy jeho ostatky, národ to neúčastně přešel. Když byly doneseny do jeho kostela a uloženy tam, kde chtěl, aby ležely, nestál národ jako jeden muž po celém státě v tiché přísaze věrnosti. Kdo přišel na ten pohřeb? Ve srovnání s pohřbem Jana Palacha tam byla hrstka lidí. Z našich představitelů státních tam zabloudili snad tři. Ostatní nepřijeli – bylo horko. Z akademiků nebyl tam snad jediný. Z představitelů hierarchie přišlo pár lidí a na některých bylo zřetelně vidět, že tam prostě přijet museli – a bylo jim horko. Ujišťuji vás, že setrváte-li v takové gumové netečnosti, bude vám brzo opravdu horko. Přesto to byla slavnost povznášející a naději přinášející, díky prostým lidem z Číhošti, kteří vítali svého faráře, který jednoho dne v padesátých letech byl odvezen neznámo kam. Dlouho o něm nevěděli vůbec nic, ani zda žije, či nežije. Když se dozvěděli, že zemřel, nedozvěděli se, kde je pohřben. Bezmála půl století nevěděl nikdo, že ho umlátí expert Mácha, že zemřel nezlomen, i když s mnoha zlomeninami, v den druhého výročí Vítězného Února. Ještě další čtvrt století trvalo, než se konečně vrátil. Jeho farníci, kteří ho ještě pamatovali, jejich děti i vnuci tam byli do jednoho. Byli to lidé krásní už svou postavou. Muži urostlí a rovní s tváří osmahlou, jakou mají sedláci, a stejně upracovanáma rukama. Ženy, jak má vypadat máma: pozorné, vlídné a při výchově spravedlivé, a proto dětmi milované v dětství i v dospělosti. To byla elita národa, to byli lidé odhodlaní jít za svým farářem, který byl z nich, sedlák, ale také jejich farář. Kdesi v pozadí, ale citelně přítomná, stála, jako kdysi Mater Dolorosa na Kalvárii, sv. Anežka Přemyslovna, která pochopila, co je Kristova oběť na kříži a v tomto znamení šla celým životem a vedla národ. Všechno už tu bylo. Anežku se neodvážil pohřbit žádný český prelát. Pohřbíval ji cizinec a mnohé přitom pochopil. Napadlo mě, jak těchto několik stovek lidí kolem Anežky a kněze Toufara může zachránit zemi? Všechno už bylo. V bitvě u Thermopyl stálo kolem krále Leónida proti záplavě nepřátel asi právě tolik bojovníků. Zachránili tehdy celou Evropu.

Co je Evropa? Evropa není geografický pojem, ale pojem civilizační a kulturní. Je definována jako oblast, kde je uctíván křesťanský Bůh. Evropané si to uvědomili, když byli konfrontováni s jinou civilizací, která vyznává jiného Boha. Je to zásadním způsobem jiná civilizace, protože mezi milosrdným, nesmírně lidským a odpouštějícím Bohem, ochráncem a zachráncem a Alláhem, nelítostně tvrdým bohem Muslimů, je veliký rozdíl. Křesťanství je náboženství, které už od Starého Zákona, který Kristus naplnil, dovršil, ale nezrušil, považuje člověka za svobodného. Dává mu právo se rozhodovat a žádá jeho odpovědnost. Alláh, vyžadující naprostou poslušnost člověka, činí z něho otroka. Křesťanství hlásající pokoj, je zjevně náboženstvím života, Islám vyhlašující džihád je naopak náboženstvím smrti.

Řekl jsem, že Evropa je územím. Území se musí hájit. Od první chvíle byl vztah mezi křesťanstvím a Islámem charakterizován válkou o hranice dvou náboženství. Odpočátku jde o džihád, boj na život a na smrt. Zapomněli jsme na to a najednou si nevíme rady. Jsme ohroženi,

děsíme se. A strach je špatný rádce. Všechno už bylo. Sestra Anežka řešila stejný problém při náporu Tatarů. Všechno už bylo, ale nic se do písmene neopakuje. Anežka řešila situaci v době, kdy Evropa měla jasno, kdo je její Bůh. Řešením tehdy bylo pozvednout kříž a označit jím prapory na znamení, že ti, kdo pod nimi stojí, brání království života. A tím se dostáváme ke kořenu všeho našeho neštěstí. Tím je, že jsme se odklonili k jinému bohu a stali se civilizací konzumismu. Jsme vyznavači peněz, které, jak si nalháváme, umožňují všechno, hlavně množství nejrůznějších požitků. Všechno už bylo. Izraelité si udělali modlu, zlatého býčka, symbol peněz, síly, mládí, sexuální potence. Přesně to, co Evropané postavili na vrchol své hodnotové pyramidy.

Byla to dlouhá cesta a těžko říct, kdo všechno k ní přispěl. Liberálové, kteří otevřeli brány svévole; vyznavači tajemné ruky trhu, kteří manipulují lidmi, aby vycházely jejich nereálné modely a teorie; osvícenci, kteří spolu s nevhlednou a nepřilíš bystrou hlavou Ludvíka XVI. srazili gilotinou i hlavu autoritě Boží a uvolnili tak trůn pro despoty a diktátory s absolutní, ničím neomezenou mocí; nebo relativisté, kteří zbořili pevné hradby mezi dobrem a zlem, protože nás poučili, že všechno můžeme vidět i jinak, takže je vlastně jedno, co budeme dělat, a zároveň nás připravili o rozum. Ušli jsme cestu trvajícící dobře půl milénia, než se projevil mravní rozvrat ne nepodobný sebevraždě, protože Evropa se rozpadá. Nezbylo jí nic, co by jí drželo pohromadě. Nemá myšlenku, nemá Boha, nemá nic. Zbyly jí snadno sménitelné, ničím nepodložené bankocetle. Ale Evropa jich nemá dost, aby za ni vyhrály válku. Byrokratické monstrum předpisů a direktiv, které předstírá vytvoření jednotné Evropy, mi přijde jako dílo dráteníka, který spravuje roztříštěný krajáč, který stejně pořád prasklinami teče, takže se hodí leda na suchou potřebu.

Odklon od skutečného Boha ke konstrukci jakkoli důmyslné znamená pro Evropu zánik. Všechno se nám drolí pod rukama: právní řád, školství, rodiny, ... Podryli jsme i jazyk a nemáme, čím se dohadovat. Jeden druhému nerozumí – všechno už bylo. Bábelské monstrum lidem spadlo na hlavu, protože si přestali rozumět. Spolu s jazykovými pravidly se nutně ztrácí schopnost zdravého úsudku. Všechno jsme postavili na hlavu a teď se divíme, že máme všechno vzhůru nohama. Posouváme významy slov a bortí se nám pod nohama i realita, se kterou byla původně slova pevně spojena. Představí-li nám dnes někdo svou přítelkyni, víme jen, že jsme podali ruku jeho současné konkubíně. Obsah osudového slova *současné* v této větě si domyslete sami. Když někdo řekne, že *to zařídí, protože má přátele*, mluví o vlivných kamarádech. Ale přátelství je něco jiného. Je to vztah lidí, kteří se shodnou na určitých zásadních životních principech a na hodnotách, které má cenu hájit. Je to vztah závazný a trvalý, a proto skýtá v životě oporu a jistotu. Přátelství je tkanivem společnosti, bez něhož se společnost roztřepí.

Charita znamená *rodičovská péče*, ne instituty pro ty, o které sami nechceme pečovat. Podle zlatého telete se to přeče řeší složenkou.

Slova *normální* se dříve užívalo ve smyslu přirozené. Dnes má význam *běžné, časté*. Norma je něco stanoveného zákonem. Posun významu ukazuje, že jsme odmítli zákonodárce Božího a určujeme normy jiné, které jsou ovšem nepřirozené. Skvěle to vidíme na zákonodárství o rodině. To vycházelo ze zákonodárství Božího, tj. od přirozené rodiny a chránilo právě ji. Samozřejmě pamatovalo na všechny, kdo ať už vrozenou odchylkou nebo ranou osudu úplnou rodinu (otec, matka, děti) mít nemohou nebo ji ztratili. Je pro ně třeba udělat hodně, ale není možné v socialisticky rovnostářském duchu a v postmoderní libochuti učinit z rodiny jeden z případů něčeho, co lidi občas postihuje jako neštěstí. K tomu nás krok za krokem tlačí šílená demagogie a lobbismus agresivních seskupení. Jsou úspěšná a zákonodárci postupně znevažují a znevýhodňují tradiční rodinu. Dospěli už tak daleko, že tradiční rodinu staví do pozice, kdy

je hlídána jako zločinná. Jsou už země, kde vyjde-li najevo, že se v nějaké rodině činí rozdíl mezi mužem a ženou, může být rozeznána jako zločinecké doupe. Otázka pohlaví je věcí svobodného rozhodnutí. Pohled do rozevřeného klína není pro nás směrodatný. Nedáme si diktovat od Boha, který se skrývá za přírodu. Že budeme muset změnit jazykový systém? Nevadí, od čeho máme parlamenty.

Opravdu nikoho neviním. Takového veledíla se musí zúčastnit společnost jako celek. Přeci však mám dvěma skupinám trochu za zlé jejich destruktivní píli. Na prvním místě jsou to novináři, kteří místo, aby nás co možná přesně a úplně informovali, nás krmí denně mrtvolami – zaručeně čerstvé zboží! - a ukrutnostmi. Taky to už bylo. V antickém Římě neměli TV, museli jít na reál do arény. Nebo nás krmí skandály ze světa elit, které – málo platné – stojí na místě vzorů pro společnost. Zpravidla málo zasvěcené novinářské komentáře a předpovědi, co kdo teď udělá, jen zvyšují dezorientaci a odvádějí pozornost. To je dnes zvlášť nebezpečné. Ani vás neodsuzují, ale měli byste si položit otázku. Jste tak hrozně nevzdělaní a hloupí, že jen pleskáte nesmysly, které se líbí davu, nebo jste tak zlí, že vědomě roznášíte zlo? Nechci od vás odpověď, zeptejte se jen tak, kvůli sobě.

Druhou skupinou jsou akademici. Ti se totiž zcela oddali zlatému teletu a odevzdali mu stavovskou čest, protože prodali své schopnosti, jako když ženy prodávají svá svůdná těla. Jako se nerozumná drůbež seběhne, když selka zavolá *puť, puť, puť, puť*, a hodí jí zrní, tak spěchají oni, aby jim neušel ani krejcárek, když agentury zavolají *granty, granty*. Co se dá dělat, přeci nezůstanou chudí. Samozřejmě, že ne oni sami, ale jejich ústavy. Pozorují, že přítomným vrcholným představitelům akademické obce jen důstojnost místa zabraňuje, aby se hlasitě neohradili. Já vás ale opravdu nechci urážet. Jen jsem vám nabídl zrcadlo.

Odpovědět ovšem musím na otázku mnoha z přítomných: *A co církev?* Řekl jsem, že vinni jsme všichni, tedy i církev. Měli bychom mluvit pevněji, protože na náš hlas společnost čeká. Neomlouvám, že to děláme bázlivě nebo neděláme vůbec. Ale zvažte, pokud jde o českou provincii, pár okolností. Co můžete čekat od těch, kteří byli padesát let umlčovani, vehnáni do kostelů a tam izolováni. Co očekáváte od církve, ze které jste udělali fackovacího panáka, kterého používáte k předvolebním kampaním. Je to skvělá figura, protože se má vyřešit otázka jejího majetku. Jde o velké peníze. Na to voliči slyší. A tak podle toho, kde uchazeč o funkci mluví, bije do panáka, který je asociální boháč a neplní své sliby, protože nenastavěl desítky charitních domů za peníze, které zatím nedostal. Podruhé horuje za spravedlnost, ale vzápětí zvažuje, zda je rozumné církvi tak velký majetek svěřit, protože se má starat o věci duchovní a ne hmotné a taky to kněží nezvládnou, protože prostě nejsou ekonomicky vzdělaní (což je pravda, jenže církev tvoří také laici). Kdybychom jim to i vrátili, musíme je dobře hlídat, aby něco nekalého neprovedli, a tak ustavíme státní dozor a budou mít jen starosti účetních. Hlavně ale politici pečují o to, aby se nevyřešilo nic, protože restituce jsou u nás příliš cenná karta pro předvolební mariáš. Ty, panáku, buď rozumnej a mlč, protože každé tvé slovo bude zpolitizováno a církev do politiky nepatří. Chcete, abychom mluvili jasně a pevně, ale vyloučíte nás ze hry pro sebemenší porušení pravidel o politické korektnosti. Opět nikomu nic nevyčítám. Jen konstatuji, že celá naše společnost, včetně drtivé většiny věřících, nemá jasno, jakou úlohu má církev v životě země, že k ní patří, že každý věřící je státním občanem se všemi právy atd. atd. Ale dosti o tom.

Řekl jsem, že smrtelnou nemoc Evropy způsobila celá její společnost. To znamená, že ji kromě výjimek zavinili všichni. Sám také pociťuji svou vinu, ale už jsem si ji uvědomil a přiznal. Jenže vina je velká a bojíme se přiznat se k ní. A tak, jak už to bylo od začátku a jako se to stále opakuje, svalujeme vinu na ty druhé. Adamovic v ráji se vymlouvali jeden na druhého, až Černý Petr zůstal na ďáblovi. V krizích středověku se očekával konec světa a všichni hledali

Antikrista. Jan Milíč z Kroměříže ho hledal zvlášť pečlivě až do dne, kdy ho jím označený císař Karel IV. pozval, aby ho přátelsky poslouchal. Milíčovi po tom hovoru došlo, že žádný ztělesněný Antikrist nemůže být, protože pravým nepřítelem je duchovní princip zla, které ohrožuje každého a všude se snaží proniknout. Dneska už nehledáme Antikrista, ale hlavního viníka. Pro jedny je to Obama, pro druhé Putin, pro další to byl Ussáma bin Ládín, ale ten už vypadl ze hry. Je s podivem, že skvělý kandidát uniká už dlouho pozornosti. Je to šedá eminence kremelského impéria, tvůrce nové světovládné ideologie pro vyvolený mesiánský ruský lid, který nese už po staletí tíži útoků ze všech stran, ale jehož čas už nastává. Jeho ideologie spojuje prvky leninského bolševismu s hitlerovským nacismem a všechno váže mystikou satanismu, duchovní silou, která se ujme provedení apokalypsy a její výsledek zvrátí v pozemské vítězství svaté Rusi. Řeknete: Je to blázen a nad dvěma články v našich novinách mávnete rukou. Řekne si to každý soudný člověk. Jenže Hitler byl taky šílenec a bolševická ČEKA stejně jako Opričnina cara Ivana IV. Hrozného byla složena z brutálních fanatiků. A navíc má Alexandr Dugin už teď obrovskou moc v rukách. S geniální obratností spřádá jako skrytý a opatrný pavouk síť, která spojuje všude po světě teroristická centra, radí a popichuje kdejakou rozkladnou nátlakovou skupinu. Má mnohé mocné stoupence a má je v hrsti.

Jestliže jste už přišli plní neklidu ze současnosti, je teď několikanásobně větší. Nemáte daleko k tomu, abyste mi řekli: Proč nás kritizuješ a ukazuješ, že všechno je špatné? Měl bys také mluvit o tom, co je dobré, a pochválit nás. A hlavně nám řekni, co tedy máme dělat. Jistě je mnoho dobrých a krásných věcí: Jsou čisté zářící dětské oči a jim odpovídající hvězdy na nebi. Jsou milenci, kteří pod ním jdou a mluví o plánech, jak spolu budou vytvářet domov. Mé srdce není tak chmurné, jako mé varovné řeči. A co se týká chválení, dávám si pozor. Toho pravého je málo a je škoda ho rozhazovat mezi ty spousty nepravého. Jen se rozhlédněte: všude samá chvála. Kde kdo chválí sám sebe, ve skupinkách se chválí mezi sebou (tak recipročně, na oplátku), chvála zboží nás neopouští nikdy.

Druhou otázku rád zodpovím, jsem na ni připraven. Buďte pravdiví, poznejte, kdo jste a kde stojíte, a tam konejte, co máte na tom místě konat. Už teď, kdy je jakž takž mír, ale hlavně se v tom vycvičte, kdyby, nedopusť to Bůh, došlo k válce, kdy voják bojuje, lékař zachraňuje raněné, sestry obvazují rány a zázemí nesmí selhat.

Možná, že někdo položí ještě jinou otázku: Může se Evropa zachránit? Může, ale nemusí. To odvisí od nás. Buďto poslechneme hlas proroka Joela anebo .... Ale i to už bylo. Zmizel Babylon i Egypt s Mezopotámií, stejně zanikl vyžilý Řím na svou mravní rozloženost pod náporom svěží krve barbarů. A co vzešlo z toho rozkladu a chaosu. Zrodilo se a zesílilo křesťanství. Církev byla pronásledována a žila v diasporách, ale vydržela a stála u zrodu nové Evropy. Byli to totiž křesťané, jejichž církev obnovila zákonnost, obnovila obdělávání polí a zachránila kontinent z hladomoru, nalezla a určila cíl a především se starala o člověka, o každého člověka, protože jí to uložil její Bůh, který člověka stvořil, nikdy neopustil a přinesl mu spásu, tj. odpuštění, protože jeho milosrdenství trvá navěky. Amen.